

Nekrologer.

M. Cl. Gertz.

Den 20. April 1929 døde Filologen M. Cl. Gertz, der var Historikernes Arbejdsfælle og utrættelige Hjælper gennem mange Aar.

I 1880erne kom Professor Gertz ind paa Studiet af Middelalderens Latin, idet Overbibliotekar Birket-Smith tilskyndede ham til at besørge en Udgave af Andreas Sunesøns Hexaëmeron efter det eneste eksisterende Manuscript, som var i Universitetsbibliotekets Eje. Ikke blot blev Texten gennemarbejdet, men den blev forsynet med en Indledning og Commentar, der gjorde Rede for Værkets Kilder og Andreas Sunesøns Forhold til Datidens Theologi — et tungt Stykke Arbejde og fjerntliggende for en klassisk Filolog, men Professor Gertz maatte altid i Lag med det stridigste Stof, kunde ikke lade det være, slap det ikke, før alle Vanskeligheder var overvundne. I Anmærkningerne i Udgaven forholdt han sig ret ironisk overfor Fr. Hammerichs flygtige Arbejdsmaade. Det var ogsaa hans Art.

Andræ Sunonis filii Hexaëmeron udkom i 1892; det var det første Værk af en af vore middelalderlige latinske Forfattere — bortset fra de historiske Skrifter — der blev udgivet, og hidtil har det omtrent været det eneste. Impulser fra udlandsk Forskning var her ikke Tale om, og heller ikke senere synes Gertz at have haft Forbindelse med den middelalderlige latinske Filologi, der især under Traubes Førerskab fik saa betydelig en Udvikling; han tog simpelthen Opgaven, der laa for hans Dør, — de danske Historikere trængte til hans Hjælp, og han undslog sig ikke. Han bistod med Textkritik først ved Hans Orløvs Oversættelse af danske Helgeners Levned, siden ved Erslevs Testamenter fra Danmarks Middelalder, *Acta pontificum Danica*, *Annales Danici* og Jørgen Orløvs mange Oversættelser og førtes paa den Vis allerede i Halvfemserne ind paa Arbejdet med vore Kildeskrifter og Planer om en ny Udgave af Langebeks Scrip-

tores. Denne Opgave holdt han fast gennem tredive Aar, mens Embedsvirksomhed tog en meget stor Del af hans Tid og Kræfter.

To Forstudier udsendtes, begge banebrydende og begge typiske — den ene, *Knud den helliges Martyrhistorie* (1907), paaviser den legendariske Traditions Udviklingslinie og karakteriserer Odenselitteraturen som kirkelige Tendensskrifter — Professor Gertz tog her i Kraft af sin Skepsis og i Kraft af sin Uafhængighed af Laugstradition et mere kritisk Stade end Historikerne hidtil havde gjort — den anden, *En ny Text af Sven Aggesøns Værker* (1915), er et Forsøg paa ud af en ynkelig fejlfuld Copi fra det 16. Aarhundredes Slutning at læse den middelalderlige Text, der laa til Grund for den. Et øvet Øje og Øre, aarelangt Kendskab til Middelalderens latinske Sprog og Palæografi krævedes til det Stykke Arbejde; det lykkedes Professor Gertz med intensiv Udholdenhed at afdække en oprindeligere Form af Sven Aggesøns Skrifter, end man før havde kendt. I Aarene 1908—1912 og 1917—1922 kom selve de store Udgaver *Vitæ sanctorum Danorum* og *Scriptores minores historiæ Danicæ medii ævi*, hvis Betydning ikke blot ligger i de kritisk gennemarbejdede Texter, men ogsaa deri, at vi gennem dem har vundet Overblik over vor middelalderlige Historiografi og klarere Forstaaelse af dens Udvikling, fastere Grundlag for Kildevurderingen.

I de sidste Aar talte Professor Gertz oftere om at give sig i Lag med Procesakterne fra det 13. og 14. Aarhundrede. Dette og meget mere ligger nu hen. Eftersom vi ikke har og efter vore Forhold maaske ikke kan have en *École des chartes* eller en Monumenta-Kommission, sker der et Brud, og vi lider et alvorligt Tab, naar en Mand som M. Cl. Gertz ældes og dør.

Ellen Jørgensen.

Johannes Knudsen.

Den 6. Maj d. A. døde cand. mag. *Johannes Knudsen* 57 Aar gammel. Han var Gymnasielærer, men nyttede sin Fritid til Studier. Om hans Arbejde paa det Omraade, hvor han gjorde sin betydeligste Indsats, har Direktøren for Søkortarkivet Kommandør H. Ravn skrevet følgende ved hans Død:

Cand. mag. Adjunkt Johannes Knudsens maritim-historiske Arbejder er af en saa særegen Art, at de fleste af disse vistnok kun kan værdsættes af nautisk uddannede Mennesker og en Del af Arbejderne oven i Købet kun af de Nautikere, der har haft med Søopmaalingsarbejder at gøre. Er man imidlertid i Besiddelse af de nødvendige Kundskaber, kan man ikke andet end